

Családvédelem, családgondozás

I. Általános követelmény:

A jelölt adjon számot a családvédelem és a családgondozás során alkalmazható társadalompolitikai, jogi, szakmai, módszertani ismeretekről. Ismerje az egyének és a családok társadalomban betöltött helyét, szerepét, a családi kapcsolatok belső rendszerét, a családokat közvetlenül érintő folyamatokat a mai magyar társadalomban. Ismerje a családgondozással, családvédelemmel foglalkozó ellátásokat, intézményeket és az egyénnel, valamint a családokkal végzett szociális munka elemeit, módszereit. Legyen képes ezen módszerek alkalmazására, valamint a család problémáinak megoldásában közreműködő társterületeken dolgozó szakemberekkel való nyílt együttműködésre, tudja mindezt alkalmazni a szociálpolitikai rendszerekben való eligazodásra.

Rendelkezzen ismeretekkel a kiégés (burn-out-szindróma) kialakulására, lefolyására, tüneteire vonatkozóan, valamint az egyéni és munkahelyi prevenció, intervenció lehetőségeit illetően.

A szakvizsgázók jelentős hányada szakértőként, intézményvezetőként tevékenykedik. Vezetői, szakértői munkájához, valamint a társterületeken dolgozó vezetőkkel és szakemberekkel történő alkotó együttműködéshez rendelkezzen az alapvető vezetéstudományi ismeretekkel.

II. Témacsoporton belüli részletes követelmény:

1.) Demográfiai és társadalmi jellemzők ismerete

- a család fogalma és a fogalom változásai, családtípusok;
- a magyar családokra jellemző főbb demográfiai folyamatok (fogalmak, mutatók);
- a mai magyar társadalom strukturális viszonyai, mobilitási tendenciái a családok szémszögéből;
- esélyegyenlőségi szempontból érintett egyének, csoportok (gender, romológia, migráns, ageing, stb.) jellemzői és társadalmi helyzetük.

2.) Speciális ismeretek

- a család szocializációban betöltött szerepe és az ehhez kapcsolódó problémák;
- a család funkciói, diszfunkciói, valamint szerepek a családban, problémák a családok működésében;
- a deviáns viselkedések típusai, azok szociálpszichológiai jellemzői, és hatásuk a család működésére.

3.) Az ellátórendszer és az azt szabályozó jogi rendelkezések ismerete

- a családok természetbeni, pénzbeli támogatásának rendszere, jogi keretei, az igénybevétel módja;
- a családtámogatásban együttműködő szociális- és gyermekvédelmi ellátórendszer szintjei, feladatai és szerepük a magyar szociálpolitikában
- az állam, a járások, az önkormányzatok, egyházak és nonprofit szervezetek feladatai, szerepük a családok segítésében és az együttműködés formái, módszerei;
- a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ létrehozásának és működési engedélyeztetésének folyamata;

- a család- és gyermekjóléti szolgálatok/központok feladatai, működésének alapelvei és azok jogszabályi, szakmai követelményei, feltételei;
- a családok támogatását segítő non-profit, egyházi és egyéb karitatív szervezetek működésének alapelvei és jelentősége;
- a családok működőképességének és egységének megőrzését célzó társadalmi intézkedések, innovatív programok;
- az oktatás, az egészségügy, a lakáspolitikai hatása, jelentősége a családok segítésében;
- a lakáspolitikai hatása a családokra.

4.) Alkalmazott módszerek, technikák

- a családgondozás, mint munkamódszer jelentősége, preventív szerepe, lehetőségei;
- egyéni esetkezelés;
- családokkal végzett szociális munka formái (szociális esetmunka, szociális csoportmunka, közösségi munka alkalmazása);
- családi életre nevelés;
- szociális munkában alkalmazható kríziskezelési, facilitálási, és mediációs technikák;
- a segítő és az igénybevevő, a család kapcsolata, valamint a kapcsolat etikai alapelvei;
- szervezési-, stratégiai tervezési- és vezetési ismeretek és módszerek helyi szükségletek és források felmérése;
- szociálpolitikai tervezés-stratégia;

5.) A kiégés (burn-out szindróma)

- a kiégés (burn-out szindróma) fogalma, lefolyása, tünetei;
- prevenció, intervenció individuális, mezo- és makroszinten.

6.) Vezetéstudományi alapismeretek

- vezetéstudományi alapfogalmak;
- vezetéstudományi elméletek, modellek;
- a vezetési funkciók;
- szervezeti alapfogalmak, a szervezetek strukturális jellemzői, alapformái, szervezettervezés, -fejlesztés;
- a szakterület vezetői tevékenységének jogszabályi háttere, kötelezően előírt dokumentumok, a vezetéstudományi ismeretek alkalmazásának lehetőségei.

III. Szóbeli vizsgakérdések:

1. Vázolja fel a magyar társadalomban kialakult egyenlőtlenségek hatását a családokra, különös tekintettel az elmúlt 3 évtized változásaira! Mutassa be, hogy ezekre a hatásokra miként reagált a családvédelemhez kapcsolódó szolgáltatási háló!
2. Ismertesse, melyek azok a demográfiai változások, melyek a legnagyobb hatást gyakorolták a magyar családokra az elmúlt évtizedekben és ezekre miként reagált a szociálpolitika?
3. Vázolja fel a családokat érintő legsúlyosabb szocializációs problémákat és azok kiváltó okait! Ismertessen szociálpolitikai megoldási javaslatokat ezekre a családvédelem, családgondozás szemszögéből.
4. Mutassa be a családi élet zavarai, a társadalmi beilleszkedési zavarok, és a magyar társadalom átalakulási folyamatai közötti összefüggéseket! Hol látja az ellátórendszer beavatkozási lehetőségeit?
5. Ismertesse a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szociokulturális jellemzőit és a problémakezelés legfontosabb elemeit, valamint emelje ki ezen a területen a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint központok feladatait.
6. Jellemezze az esélyegyenlőségi szempontból érintett egyéneket, csoportokat a mai magyar társadalomban, mutassa be milyen nehézségekkel élnek együtt és ezekre milyen megoldási lehetőségek, módszerek vannak a családvédelem, családgondozás rendszerében.
7. Ismertesse a szociális ellátások rendszerét a mai jogszabályi kereteknek megfelelően és ezen belül mutassa be a család- és gyermekjóléti szolgálatok, központok helyét, szerepét.
8. Mutassa be átfogóan a pénzbeli és természetbeni ellátások szerepét a családok támogatási rendszerében!
9. Vázolja fel a járások és az önkormányzatok által kötelező feladatként biztosított alapellátások rendszerét, ismertesse a fenntartó feladatait és jogait, az alapellátást nyújtó intézmények vezetésének legfontosabb kérdéseit.
10. Ismertesse a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ feladatait, szolgáltatásait, kapcsolatrendszerét, helyezze el a helyi szociálpolitikai rendszerben!
11. Mutassa be a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ kötelező és napjainkban használatos dokumentációját: a szolgáltatást igénybe vevőkkel kapcsolatban és az intézmény működését érintően is.
12. Vázolja fel a helyi szükségletek és erőforrások felmérésének módszereit, mutassa be, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálatok/központok miként tudnak és miért nem tudnak reagálni a szükségleteknek megfelelően!
13. Mutassa be az egyénekkal végzett szociális munka módszereit alkalmazását a család- és gyermekjóléti szolgálatokban, központokban!
14. Vázolja fel a család, mint rendszer rendszerszemléletű alkalmazását a családgondozásban: ismertesse a családok támaszrendszereit, a családokkal végezhető csoportmunka formáit, munkamódszereit!
15. Ismertesse a családban előforduló konfliktusok, krízisek megoldásánál alkalmazható speciális módszereket!
16. Mutassa be a jelenleg hatályos adósság- és díjhátralékkezelési rendszert, azok módszereit, kiemelve a helyi (járási és önkormányzati) lehetőségeket. A díjhátralékkal élő igénybevevők, családok milyen szükségletekkel rendelkeznek és milyen speciális segítséget igényelnek az esetkezelés során?
17. Vázolja fel az együttműködési lehetőségeket az iskola, a szülők és a családgondozók között, valamint mutassa be, hogy egyéb szervezetek, szolgáltatók ebben miként tudnak részt venni.
18. Ismertesse, hogy a mai magyar szociálpolitika területén hol helyezkedik el a családvédelem, családgondozás szakmaterülete, milyen aktuális változások zajlottak az alapellátás területén az eltelt 5 évet tekintve!

19. A kiégés (burn-out szindróma) fogalma, lefolyása, tünetei. Az egyéni és munkahelyi prevenció, intervenció.
20. Vezetéstudományi elméletek, modellek. A vezető funkciói, a munkahelyi szervezet működtetése, tervezése, fejlesztése. A szakterület specifikus vezetési vonatkozásai.

Kötelező szakirodalom

1. Amartya, Sen: Társadalmi kirekesztés: fogalom, alkalmazás és vizsgálat I., Esély, 2003/6. sz., 3-20. o.
2. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, szerk.: Spéder Zsolt, Osiris Kiadó, 2006., 286-315., 598-622. o.
3. Bányai Emőke: A családokat támogató szolgáltatások integrációja, Esély, 2003/5. sz.
4. Berg, I. K.: Konzultáció sokproblémás családokkal, Animula, Budapest, 2001., 9-35. o., 93-142. o.
5. Bugarszki Zsolt: A közösségi pszichiátriai ellátásról, Esély, 2006/1., 67-73. o.
6. Bugarszki Zsolt: A szociális munka új lehetőségei a pszichiátriai betegek ellátásában, Esély 2003/1., 67-87. o.
7. Elekes Zsuzsanna – Paksi Borbála: A család hatása a fiatalok alkohol- és drogfogyasztására, valamint egyéb viselkedészavaraira, In: Emberi viszonyok, szerk.: Spéder Zsolt – Tóth Pál Péter, Századvég, Budapest, 2000. 161-180. o.
8. Erős Ferenc.: Az etnikai identitás néhány szociálpszichológiai problémája.; In: Erős Ferenc (szerk.): Megismerés, előítélet, identitás, Új Mandátum Könyvkiadó, Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest, 1998., 395-404. o.
9. Ferge Zsuzsa: Az EU és a kirekesztés, Esély, 2002/6. sz., 3-13. o.
10. Ferge Zsuzsa: Ellenálló egyenlőtlenségek, Esély, 2005/4. sz., 3-41. o.
11. Ferge Zsuzsa: Mi történik a szegénységgel?, Esély, 2007/4. sz. 3-23. o.
12. Feuer Mária szerk.: A családsegítés elmélete és gyakorlata, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008. , 97-230. o., 391-467. o., 471-548. o.
13. Gábos András - Szívós Péter: A gyermekszegénység és néhány jellemzője Magyarországon In: Társadalmi Riport 2006., szerk.: Kolosi Tamás-Tóth István György, TÁRKI, Budapest, 204-228. o.
14. Gábos András: Családtámogatási rendszer és a családok helyzete, In: Társadalmi Riport 2008, szerk.: Kolosi Tamás-Tóth István György, TÁRKI, Budapest, 2008. 304-323. o.
15. Gerevich József: Az önsegítés fogalomköre a nyugati kultúrákban, In: Közösségi mentálhigiéne, szerk.: Gerevich József, Animula, Budapest, 1997., 113-122. o.
16. Gurály Zoltán - Győri Péter - Mezei György - Pelle József: A margó szélén, Esély 2002/3., 30-54. o.
17. Gyenei Márta: Lehetne rosszabb is. A rendszerváltó évtized népesedési helyzetének kísérleti modellje, In: Emberi viszonyok, szerk.: Spéder Zsolt – Tóth Pál Péter, Századvég, 2000. 323-334. o.
18. Hablicsek István - Pákozdi Ildikó: Előregedő társadalmak szociális kihívásai, Esély 2004/3., 87-120. o.
19. Hepworth, D. H. – Larsen, J. A.: Bevezetés a problémamegoldó folyamatba, In: Szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet, Szociális munka egyénekkel és családokkal, szerk.: Tánczos Éva, Budapest, 1996., 145-155. o.
20. Kolosi Tamás – Róbert Péter: A rendszerváltás társadalmi hatásai. In: Társadalmi Riport 1992., TÁRKI, Budapest, 1992., 37-74. o.

21. Kozma Judit: A szegénység pszichológiai vonatkozásai, *Esély* 2003/2., 15–30. o.
22. König Éva (szerk.): Stratégiai tervezés a szociális munkában, *Szociotéka*, Debrecen, 2011., 26-55. o., 63-112. o.
23. König Éva: Adósságkezelés: sikerek és kudarcok, *Esély*, 2006/1. sz.
24. Loewenberg, Frank – Dolgoff, Ralph: Értékek és etika a szociális munka gyakorlatában, In: *A szociális munka elmélete és gyakorlata 1. kötet*, szerk.: Hegyesi Gábor – Talyigás Katalin, Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest, 2006., 177-189. o.
25. Münnich Iván: A deviáns viselkedésformák alakulása, In: *Devianciák Magyarországon Összeállította: Münnich Iván-Moksony Ferenc*, Közélet Kiadó, 1994, 16-29. o.
26. Nárai Márta: Civil szervezetek szerepvállalása a szociális ellátás, szolgáltatás területén, *Esély* 2005/1. szám, 111-133. o.
27. Pataki Éva: A szociális szolgáltatások szakmai szabályozásának fejlesztése – szakmapolitikai változások, *Kapocs*, VII. évf. 1. sz., NCSSZI, Budapest, 2008.
28. Pataki Éva: Reflexiók a terepen folyó szociális munkához, *Esély*, 2002/5.
29. Radó Péter: Oktatási egyenlőtlenségek Magyarországon, *Esély*, 2007/4. 24-36.o.
30. Sik Endre (szerk.): A migráció szociológiája. Szociális és Családügyi Minisztérium, Budapest, 2001., 9-68 és 150-192. o.
31. Simonyi Ágnes: Munka nélkül. Családi alkalmazkodási stratégiák és hiányuk, In: Szalai Júlia (szerk.): *Az államtalanítás dilemmái: szociálpolitikai kényszerek és választások*, Aktív Társadalom Alapítvány, Budapest, 1995., 193-213. old.
32. Somlai Péter: A posztadoleszcensek kora. In: *Új ifjúság Szociológiai tanulmányok a posztadoleszcensekről*, Napvilág Kiadó, Budapest, 2008. 9-45. o.
33. Stang Tünde: Szociális munka családokkal. In: *Kézikönyv szociális munkásoknak*, Szerk.: Kozma Judit, Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 1998., 202-233. o.
34. Szabó Lajos: Krízisintervenció a szociális esettanulmányokban, In: Tanczos Éva (szerk.): *A szociális munka elmélete és gyakorlata 2.*, Semmelweis Kiadó, Budapest, 1994., 48. o.
35. Szívós Péter: A háztartások életkörülményei, In: *Társadalmi Riport 2008.*, szerk.: Kolosi Tamás-Tóth István György, TÁRKI, Budapest, 2008., 89-107. o.
36. Dr. Szretykó György: A romák munkaerő-piaci sikertelenségének okai és reintegrációjának lehetőségei, *Humánpolitikai szemle*, 2011/2. 31-32. o.
37. Talyigás Katalin – Hegyesi Gábor: A szociális munka adminisztrációja, In: *Kézikönyv szociális munkásoknak*, szerk.: Kozma Judit, Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2002. 285-293. o.
38. Telkes József: Válság, változás, változtatás: a kríziskoncepció jelentősége a mentálhigiénés gyakorlatban, In: *Közösségi mentálhigiéné*, Szerk.: Gerevich József, Animula Kiadó, Budapest, 1997., 63-70. o.
39. Tengerdi Antal - Roth Gyuláné: Szakmai ajánlások az iskolai szociális munka kialakításához, *Háló*, 2003/ IX. évfolyam 8-9 szám
40. Whittaker, James: A csoportfejlődés ötszakaszos modellje és alkalmazásának gyakorlati vonatkozásai, In: *A szociális munka elmélete és gyakorlata 4. kötet*, Szociális munka csoportokkal, szerk.: Hegyesi Gábor – Kozma Judit - Szilvási Léna – Talyigás Katalin, 197-202. o.

41. A segítő krízise in: Csürke J.-Vörös V. – Osváth P. – Árkovits A. (szerk.): Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve. Oriold és Társai Kiadó, Budapest, 2009. 249-275. oldal
42. Gulyás László (szerk.) : A vezetéstudomány alapjai, JATE Pressz, Szeged, 2012.
43. Mózer Péter – Tausz Katalin – Varga Attila: A segélyezési rendszer változásai. Esély 2015/3

Ajánlott szakirodalom

1. Adóba Éva [et al.]: Másként segíteni? De hogyan? Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Humán Erőforrás Programok Irányító Hatósága, Budapest, 2008.
2. Bányai Emőke: Intenzív családmegtartó szolgáltatások, Család, gyermek, ifjúság, 2004/6. sz.
- 3-. Barr, Nicholas: Munkaerőpiac és szociálpolitika Közép- és Kelet-Európában, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 1995.
4. Bastide, R.: Az elmebetegségek szociológiája. In: Gönczöl Katalin – Kerezsi Klára (szerk.): A deviancia szociológiája. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület ELTE – Szociológiai Intézet – Animula, Budapest, 1996.
5. Bernard, M. Janine és Goodyear, Rodney K.: A szupervízió definíciója, szupervíziós elméletek és modellek, In: Szupervízió és tereptanítás a szociális munkában. Bányai Emőke Szerk.: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2006. 71-132. o.
6. Budai István: Szociális munka az iskolában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.
7. Czike Klára – Vass Péter: Gyorsjelentés a díjhátralékosokról, Budapest, 1998.
8. Dallos, K. – Procter H.: A családi folyamatok interakcionális szemlélete. In: Bíró Sándor – Komlósi Piroska (szerk.): Családterápiás olvasókönyv, Animula, Budapest, 1989., 7-51. o.
9. Darvas Ágnes-Mózer Péter: Kit támogassunk?, Esély, 2004/6. sz.
10. Dögei Ilona – Ferge Zsuzsa: A szubjektív szegénység és néhány társadalmi érték megítélése – az államszerepe, Esély, 2002/4. sz.
11. Dörnyei Balázs: Tűzoltás vagy családgondozás?, Család, gyermek, ifjúság 2003/1. sz.
12. Dr. Gyökér Irén – Dr. Finna Henrietta – Krajcsák Zoltán: Emberi erőforrás menedzsment, Oktatási segédanyag, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest, 2010.
13. Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek HRSZE Budapest, 2000. 223-250., 281-355. o.
14. Geskó Sándor: Konfliktusmegelőzés és konfliktuskezelés, Training Partners Hungary, 1998.
15. Gönczöl Katalin – Kerezsi Klára (szerk.): A deviancia szociológiája. Szöveggyűjtemény. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 1996.
16. Gönczöl Katalin: Kontrollált devianciák és a bűnmegelőzési stratégia. In: Erdei Á. (szerk.): Tények és kilátások. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995.
17. Györi Péter–Tausz Katalin: A díjhátralék-probléma szociálpolitikai nézőpontból. Megelőzés és együttműködés. A díjhátralék-probléma megoldási lehetőségei helyi szinten, Pontes Kft. Nagykovácsi, 1999.
18. Gyulai Gabriella: Az adósságkezelési tanácsadás folyamatának lépései, In König Éva (szerk.): Az adósságkezelési szolgáltatás gyakorlata, Szociális Igazgatási Egyesület, Debrecen 2004.
19. Habusik Ferenc: Hozzáférási különbségek az egészségügyi alapellátásban. Esély, 2004/4-5.

20. Herman, Judit. L.: Trauma és gyógyulás, Háttér Kiadó – Kávé Kiadó – NANE Egyesület, Budapest 2003.
21. Hoffman István: Az adósságkezelési szolgáltatásra vonatkozó helyi rendeletalkotás tapasztalatai, In König Éva (szerk.): Az adósságkezelési szolgáltatás gyakorlata, Szociális Igazgatási Egyesület, Debrecen, 2004.
22. Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában, In: Kézikönyv szociális munkásoknak Kozma Judit (szerk.), Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2002. 38-67. o.
23. König Éva (szerk.): Stratégiai tervezés a szociális munkában, Szociotéka, Debrecen,
24. Lovas Zsuzsa – Herczog Mária: Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Múzsák Kiadó, Budapest, 1999.
25. Mindkettő. In: Lukács Éva - Király Miklós (szerk.): Migráció és Európai Unió. Szociális és Családügyi Minisztérium, Budapest, 2001., 19-65. o.
26. Munichin, P. – Colapinto J. – Munichin S.: Krízisről krízisre. A szegény családok segítése. In: Szociális szakmai gyűjtemény, ford.: Bányai Emőke, Animula, Budapest, 2002.
27. Rácz József: Ifjúsági szubkulturákkal kapcsolatos szociális és közösségi mentálhigiénés intervenciók, In: Községi mentálhigiéné, Szerk.: Gerevich József, Animula Kiadó, Budapest, 1997., 97-112. o.
28. Simonyi Ágnes (szerk.): Család változóban. Tematikus elemzések. Zárótanulmány. KSH – ELTE, Budapest, 2001.
29. Szabó Lajos: A rendszerszemlélet és az általános szociális munka modellek megjelenése az eszmunkában, In: Szociális munka. Elméleti alapvetés, Szociális Munka Alapítvány, Budapest, 1993., 108-118. o.
30. Szabó Lajos: A szociális eszmunka gyakorlata. Wesley János Leleésképző Főiskola, Budapest, 2003., 37-134. o.
31. Tóth Olga: Fialatok párkapcsolatai történelmi háttérrel. In: Új ifjúság Szociológiai tanulmányok a posztadoleszcensekről. Napvilág Kiadó, Budapest, 2008., 81-110. o.
32. Vercseg Ilona: Község és részvétel, A községfeleésztés és a községi munka gyakorlatának elmélete, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2011.
33. Petróczy E.: Kiegész-elkerülhetetlen? Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2007.
34. Bagdy E.: Pszichofitness. Animula Egyesület, Budapest, 1997.
35. Köteles E.: A kiegész jelensége a szociális szakemberek körében, a prevenció és az intervenció lehetőségei. Segítő szó, A Pálos Károly Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat módszertani kiadványa. 2009. 2-3. szám 27-41. oldal
36. Gulyás László (szerk.) : A humán erőforrás menedzsment alapjai, JATE Pressz, Szeged, 2012.
37. Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest, 2002.
38. Klein Sándor: Vezetés és szervezetszichológia, SHL Hungary Kft., Budapest, 2001.

Jogszabályok

1. Magyarország Alaptörvénye

2. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (I. fejezet, II. fejezet, III. fejezet, IV. fejezet, V. fejezet, VI. fejezet, VII. fejezet, VIII. fejezet)

3. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (első rész, második rész, harmadik rész, negyedik rész, hatodik rész)
4. Az egészségügyről szóló 1997 évi CLVI. törvény (II. fejezet, III. fejezet 1. cím, IV. fejezet 3. és 4. cím, VI. fejezet, X. fejezet)
5. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (5. §., 2. fejezet, 3. fejezet, 4. fejezet)
6. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (2. fejezet, 5. fejezet, 6. fejezet)
7. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet
8. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
9. 325/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosításáról
10. A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet
11. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet
12. 369/2013 (X.24) Kormány rendelet - a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
13. 2015. évi CXXXIII. törvény egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról

Ajánlott jogszabályok

1. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
2. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet.
3. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény
4. 2005. évi CXL. törvény